

העונש על הסתה בפייסבוק

בשנים האחרונות אנו עדים לעלייתן המטאורית של הרשתות החברתיות, אשר משמשות אנשים להבעת דעות, להתקשרויות אישיות, פרסום תמונות וכיוצא בזאת. בד בבד, רשתות כמו פייסבוק מהוות כר פורה גם לפרסומים פוגעניים כלפי אנשים פרטיים או גופים מסחריים, העומדים בבחינת לשון הרע, ולצידם הסתות בעלות רקע גזעני. מה צפוי למי שמפרסם עמדות גזעניות ומסיתות? עו"ד אסף דוק מסביר.

מהו פרסום מסית לפי חוק העונשין?

כאמור, ישנם פרסומים בעלי אופי פוגעני המכוונים באופן ספציפי כנגד אדם, הנוגעים למשל למיניותו, למעשיו, למראהו וכדומה. פרסומים אלו אינם נחשבים להסתה אם אינם קשורים לצבע עורו של האדם או למוצאו, וכן מאחר שהם מכוונים כלפי מישהו ספציפי. לכן, העבירות הנוגעות להם יכולות להיות למשל הטרדה מינית, אימים או לשון הרע. ואולם, במקרה זה עסקינן בפרסומים בפייסבוק ובפלטפורמות אינטרנטיות אחרות, הנחשבים כהסתה. הסעיף הרלוונטי בחוק העונשין הינו 144 ב', הקובע כי "המפרסם דבר מתוך מטרה להסית לגזענות, דינו - מאסר חמש שנים". עוד קובע סעיף זה כי אין זה משנה אם הפרסום הוביל לתופעות גזענות או אם הייתה בו אמת.

מה המשמעות של הסתה בפייסבוק

ראשית, אנו רואים כי עצם הפרסום להסתה לגזענות בפייסבוק מהווה עבירה פלילית, ללא קשר לתוצאותיו או לאמת שבו. זאת למשל, בניגוד לפרסומים העלולים לפגוע באדם אך זוכים למספר הגנות, כגון אמת בפרסום או תום לב. שנית, לפי הגדרות חוק העונשין, גזענות היא: "רדיפה, השפלה, ביזוי, גילוי איבה, עוינות או אלימות, או גרימת מדנים כלפי ציבור או חלקים של האוכלוסייה, והכול בשל צבע או השתייכות לגזע או למוצא לאומי-אתני". ניתן לראות, שמצד אחד מדובר בהגדרה רחבה ביותר, כך שכל דבר שטנה כלפי חלק מהאוכלוסייה או כולה על רקע מוצא או צבע עור, עלול בהחלט להיחשב כהסתה. מצד שני, הפרשנות המקובלת ל-"חלקים של האוכלוסייה" היא לקבוצת אנשים כללית מסוימת, ולא לאדם אחד בלבד. לבסוף, החוק אינו מגביל את המדיה שבה יכולה להתפרסם הסתה, ולכן אין מדובר רק בעיתונות כתובה אלא למעשה בכל אמצעי תקשורת המאפשר לשדר מסרים לאנשים אחרים, לרבות האינטרנט ופייסבוק.

סייגים שונים לעבירת ההסתה בפייסבוק

למרות האמור לעיל סעיף 144 ג' לחוק העונשין אכן מעמיד מספר סייגים שבהם פרסום העומד בהגדרות הסתה לא ייחשב ככזה. לדוגמא, נקבע כי אם הפרסום היווה דין וחשבון נכון הוא לא ייחשב בתור הסתה, בתנאי שלא נעשה במטרה להביא לגזענות. כלומר, אם מכון מחקר מסוים פרסם תוצאות המראות כי ילדים מהמגזר החרדי מפגינים כישורים נמוכים יותר במתמטיקה, או מפגינים יותר אלימות, והדבר מבוסס על מחקר הוגן - הרי שהדבר לא נחשב להסתה. דוגמא נוספת היא פרסום של ציטוטים מתוך ספרי תפילה, פולחן וכתבי דת, כמו הקוראן או התנ"ך, שגם כאן אין הדבר נחשב להסתה בתנאי שהדבר לא נעשה במטרה להביא לגזענות. לבסוף, יש לשים לב לסעיף 144 ד1, הקובע שאפילו החזקה של פרסום אסור כדי שישימש לצורך הפצה, עלולה להוביל לענישה מרבית של שנת מאסר אחת. כלומר, אם אדם רשם לעצמו או קיבל מאחר ושומר במחשבו האישי דברי הסתה לגזענות, מתוך כוונה לפרסמם בעתיד, וחומרים אלו נתפסו - הרי שהוא צפוי להליך פלילי ואפילו לענישה חמורה.

הסתה בפייסבוק לאלימות או לטרור

כנסת ישראל ראתה לנכון להגדיר סוג נוסף של פרסומים הנחשבים להסתה (בפייסבוק או בפלטפורמות אחרות). מדובר בפרסומים שאינם בהכרח נושאים אופי גזעני כהגדרתו, אך הם מתייחסים לאלימות ולטרור. בעבירה זו עוסק סעיף 144 ד 2 לחוק העונשין שקובע עונש של חמש שנות מאסר על "המפרסם קריאה לעשיית מעשה אלימות או טרור, או דברי שבח, אהדה או עידוד למעשה אלימות או טרור, תמיכה בו או הזדהות עמו (בסעיף זה - פרסום מסית), ועל פי תוכנו של הפרסום המסית והנסיבות שבהן פורסם, יש אפשרות ממשית שיביא לעשיית מעשה אלימות או טרור". אכן, מדובר בענישה כבדה מאוד המוטלת אפילו על פרסום דברי הזדהות עם מעשי טרור ואלימות, אך יש לציין כי כתבי אישום מעין אלו נדירים מאוד, וחייבים באישורו של היועץ המשפטי לממשלה.

איך ניתן להסיר פוסטים מסיתים בפייסבוק?

מתמודדים עם פוסט מסית ופוגעני שהעלו נגדכם? הסרת סטטוס מסית או סרטון פוגעני מפייסבוק היא לא תמיד פעולה פשוטה, אך היא בהחלט אפשרית תחת מגבלות מסוימות במידה והיא נעשית באופן מדוד ושקול ולא מתוך פאניקה. במאמר הבא תוכלו למצוא מידע רב על איך אפשר להסיר פוסטים מסיתים בפייסבוק. במידה ופרסמו נגדכם פוסט מסית ופוגעני באתר הפייסבוק פנו ללא דיחוי להתייעצות עימנו בטלפון **052-6885006** או השאירו פרטים ונשמח לסייע ולהציע לכם מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדכם. סודיות מלאה מובטחת.